

Baltia paranee

Koulussa oli vaikea muistaa Baltian maiden paikkoja. Viro tiedettiin, mutta Latvia ja Liettua sekoit-
tuivat. Keksinkin ihan itse muistisäännön. Maat tulevat aakkosjärjestyksessä pohjoisesta etelään. Eesti,
Latvia ja Liettua. Olen voinut loistaa besservisserinä myöhemminkin luovuttaessani muistisäännön
muille.

Pääsin käymään pari kertaa vanhan kunnan kommunistikomennon aikaan silloisen kotipaikkani
Hangon ystävyyskaupungissa Haapsalussa. Meitä pidettiin kyllä hyvänä, mutta ankea maku jäi.

Kerran sain lahjaksi komean Baltian neuvostotasavalloista kertovan saksankielisen kirjan. Kuinka
ne innokkaasti liittyivät Neuvostoliittoon ja kuinka puna-armeija vielä uudestaan vastuunsa tuntien
vapautti ne. Selailin sitä vähän. Ällötti. Kiiltäviä kuvia, väkinäisesti hymyileviä nuoria ja perättömiä
tarinoita. Sitten kirja lensi paperikeräykseen. Toivottavasti kiiltokuvat eivät häirinneet siistausta.

Baltian maiden itsenäistyttyä panin tavoitteeksi käydä niissä jokaisessa. Katsella kriittisesti taloja ja
taapertaja. Kierrellä kauppoissa ja tutustua teattereihin. Ehkäpä pistäytyä pariin museoonkin.

Vihdoin pääsin käymään myös niistä viimeisessä eli Liettuassa.

Viro on meille tuttu. Sen talous kehittyi kovaa. Jos vielä venäläisten johtamat mafiat ja huumejen-
git saataisiin nujerrettua, tulevaisuus näyttäisi turvalliselta.

Latvian ongelmana, kuten Vironkin on liian suuri venäläisväestö. Pulma on johtanut toiseen äärim-
mäisyyteen eli huipputiukkaan perustuslakiin. Se ei anna tavanomaisia oikeuksia huomattavalle il-
man kansalaisuutta olevalle vähemmistölle. Ei lupaa hyvää.

Liettuassa venäläisiä on vain 8,5 %. Kaikki neuvostovallan aikana maassa asuvat saivat halutessaan
kansalaisuuden. Vaikka perustuslaki määrääkin liettuan maan ainoaksi viralliseksi kieleksi, vä-
hemmistöillä, niin venäläisillä kuin puolalaisillakin on jonkinmoiset oikeudet ja vapaudet.

Miltä sitten nämä maat ja niiden ihmiset näyttävät? Virolaiset tunnemme. Ulkopuolisten silmissä
virolaisilla ja suomalaisilla ei ole paljon eroa. Vetäydymme vähän syrjään, emmekä turhia turise.
Taaperramme tahoillamme.

Latvia muistuu silmissäni harmaahkona ja ihmiset innottomina ja varautuneina. Paikkoja on kyllä
korjailtu, mutta tyylejä ei hallita.

Liettua, etenkin sen pääkaupunki Vilna poikkeaa. Rakennukset, muistomerkit ja kadunvieret ovat
tyylikkäästi laitettuja. Taloja valaistaan fiksusti, mikä saa ne näyttämään entistäkin kauniimmilta.
Jopa Nordean konttorin sisäänkäynti ja ikkunat olivat niin tyylikkäästi laitettu, ettei meinannut sa-
maksiksi firmaksi tunnistaa.

Ihmiset, etenkin kookkaat solakat nuoret vaikuttavat tyylikkäältä. Niin, oliko se tämä se Neuvosto-
liiton kolkka, josta koripalloilijat tulivat? Nuorten pukeutuminen vielä korostaa hyvää itsetuntoa.
Kaikesta huokuu parempi tulevaisuus.

Palvelut tuntuvat pelaavan, tosin vähän verkkaisaan. Ravintoloissa saa vielä valitettavasti käryttää,
mutta polttajia on vähän. Harvat viereen tunkeneet tupruttelijat tuntuivat puhuvan lähes poikkeuk-
setta tutummalta kuulostavaa kieltä.

Baltian maissa sekä valtio että kansa hyväksyy Euroopan Unionin ja Naton. Neuvostomiehityksen
aika esitetään sen sijaan karmaisevasti. Tallinnasta ja Riiasta löytyy molemmista miehitysmuseo ja
Vilnasta kansanmurhan uhrien museo. Kannattaa kokea!

pajen